

Muistio

Luonnon virkistyskäyttöstrategian ohjausryhmän 4. kokous

Aika: torstaina 26.8.2021 klo 13.00-15.00

Paikka: etäyhteydellä (Microsoft Teams)

Osallistujat:

Tarja Haaranen, ylijohtaja, YM (puheenjohtaja)
Miliza Malmelin, erityisasiantuntija, YM (jäsen)
Matti Nieminen, erityisasiantuntija, YM (sihteeri, jäsen)
Markus Tarasti, yksikön päällikkö, YM (jäsen)
Marianne Selkäinaho, maaseutuylitarkastaja, MMM (jäsen)
Ville Schildt, neuvotteleva virkamies, MMM (erikseen kutsuttuna asiantuntijana)
Maria Torttila, erityisasiantuntija, LVM (jäsen)
Mari Miettinen, asiantuntija, STM (jäsen)
Ida Honkanen, asiantuntija, TEM (jäsen)
Armi Liinamaa, budjettineuvos, VM (jäsen)
Tommi Muilu, ylijohtaja, ELY-keskukset/Y-vastuualue (jäsen)
Sakari Kokkonen, päällikkö, Metsähallitus Luontopalvelut (jäsen)
Tommi Maasilta, ympäristöpäällikkö, Kuntaliitto (varajäsen)
Leena Kristeri, lakimies, MTK (jäsen)
Eki Karlsson, toiminnanjohtaja, Ulkoilufoorumi/Suomen Latu (jäsen)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Tarja Haaranen avasi kokouksen klo 13.00. Ilmoitettiin kokouksen tallentamisesta.

2. Edellisen kokouksen (15.6.2021) muistio

Hyväksyttiin muutoksitta edellisen 15.6.2021 pidetyn kokouksen muistio. Se oli ennakkoon nähtävissä Tiimeri –työtilassa ([linkki](#))

3. Katsaus strategiavalmistelun tilanteeseen

Työryhmä kokoontui 19.8.2021 Kaikkien pidettyjen kokousten muistiot ovat nähtävillä Tiimerissä.

Työryhmän puheenjohtaja Miliza Malmelin kertoi, että jäseniä on lisäksi osallistunut (23.8.) virkistyskäytön tutkimuskokoukseen, jossa kuultiin Luken ja Metsähallituksen tutkijoita, jotka ovat käyneet 20 vuoden ajalta läpi kansallispuistokäyntien trendejä. Kävijäseuranta osoittaa kävijämäärän lisääntyneen ja korona-ajan tuoneen siihen lisäpiikin. Trendi on ollut pitkään näkyvissä. Kasvun ei uskota laantuvan koronan jälkeenkään. Lisäksi työryhmän jäseniä osallistui (25.8.) strategian vaikutusten arvioinnin (SOVA) laadintaan.

4. Strategiatekstin valmistelu

Luonnos strategiatekstiksi oli toimitettu esityslistan liitteenä (24.8.) ohjausryhmän jäsenille ja varajäsenille. Sihteeri taustoitti luonnoksen valmistelusta, jota on valmisteltu ohjausryhmän linjausten pohjalta ja työryhmän asiantuntemuksen tukemana pääosin ympäristöministeriössä. Tekstilunnosta on kirjoitettu melko laveasti ja tarkoituksena on tiivistää sitä. Samalla katsotaan, puuttuuko oleellisia osuuksia. Syötettä

ovat antaneet kevään työpajat, ohjausryhmä, työryhmä ja tutkijat. Neuvoja strategian hahmotteluun on saatu Valtioneuvoston kanslian (VNK) strategiaosastolta. Tekstipohjana käytössä on ollut VNK:n word-pohja, etenkin alkuosan osuuksia (mm. tekniset täydennykset, tiivistelmä) täydennetään myöhemmin. VNK:n julkaisuyksikön asiantuntijan mukaan on mahdollista, että strategia julkaistaan Valtioneuvoston julkaisusarjassa.

Puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin käydä ensin läpi tavoitteet ja toimintalinjaukset (luku 5) sekä seuranta (luku 6), jossa päätetään myös toimintalinjausten toimeenpanosta. Sihteeri kehotti kiinnittämään huomiota, millä tarkkuustasolla toimintalinjaukset kannattaa ilmaista. Niissä ei ole myöskään tuotu resursseja esiin ainakaan vielä.

Armi Liinamaa kysymykseen vastaten puheenjohtaja kertasi, että tarkoituksena on tehdä valtioneuvoston periaatepäätös, jonka muistio on eri kuin yksityiskohtaisempi strategia, joka on siinä liitteenä. Kommentteja strategialuonnoksesta voi toimittaa sihteerille kokouksen jälkeen. Työryhmän roolina on valmistella strategia. Tarkoituksena on antaa ohjausryhmälle vielä mahdollisuus keskustella strategiasta myöhemmässä kokouksessa.

Sakari Kokkonen ehdotti, että strategisten tavoitteiden (5.3.) mukaisesti ryhmiteltäisiin toimintalinjaukset (5.4.). Ida Honkanen kannatti tätä. Sihteeri muistutti, että osa toimintalinjauksista voi toteuttaa useampaakin strategista tavoitetta.

Digitaalisuuden osalta Marianne Selkäinaho totesi sen olevan vielä kapeasti kerrottu. Resurssit ovat ratkaisevia. Ulkoilutietopalvelun hän arvioi olevan iso ja vaativa prosessi.

Armi Liinamaa kommentoi strategisia tavoitteita (luku 5.3.) voimavarojen varmistamisen eli taloudellisten resurssien vahvistaminen osalta. Hän huomautti, että rahoitus ei ole tavoite vaan keino. Pitäisi olla ensin keinot ja arvioida miltä osin niihin tarvitaan lisärahoitusta ja sitten katsoa päästäänkö niillä tavoitteisiin. Strategialla tai periaatepäätöksellä ei sellaisenaan tule lisäresursseja vaan ne päätetään omassa prosessissaan (talousarvio ja kehysprosessi). Käytössä on kuitenkin perinteisiä muotoiluja, millä päästään eteenpäin, että tunnistetaan mitkä ovat niitä resursseja, jotka tukisivat tämän strategian edistämistä, mutta joille ei ole rahoitusta. Hän pohti myös toimintalinjauksista, tarkoitetaanko digitaalisuudella sitä kokonaisuutta, johon viime vuoden lisätalousarviossa myönnettiin jo rahoitusta vai onko laajempi. Yksinkertaisuuden tasosta hän pohti, laitetaanko selkeästi yksityiskohtaisempia toimenpiteitä (ja missä määrin niihin on valmius) vai luonteeltaan tavoitteellisimpia - voisi olla puolivälistä. Avattava mitä tarkoitamme ulkoilutietopalvelulla ja lyhyesti miksi sitä tarvitaan.

Ida Honkonen kommentoi, että visio ja missio tulevat lukijalle vastaan myöhään, vasta 5. luvussa.

Mika Ristimäki kommentoi, että tavoitteiden ja toimintalinjausten tulisi olla linjassa. Yhteistyön ja verkostojen osalta yhteistyö valtion ja kuntien välillä on tärkeä; kuntien ja lähivirkistysalueiden informaation tulisi olla ”synkassa” valtion toimiin ja isoihin retkeilyalueisiin.

Eki Karlsson huomautti että strategian taustakijöissä on asioita, jotka saattaisivat vaikuttaa toimenpiteisiin. Digitaalisuus on tärkeää, samoin palvelu, jossa löydämme ulkoilupaidat, reitit, tavat, muodot käyttäjille asti, kuntayhteistyö mukaan lukien. Tarvitaan kolmen tai ehkä neljän tason ulkoilutietopalvelu, jossa löydetään valtakunnallisesti, alueellisesti, paikallisesti ja lajitasolla itselle sopivia muotoja harrastaa virkistyskäyttöä.

Mari Miettinen totesi, että luvussa 5.3. mainittu ”luonnossa liikkuminen ja oleminen otetaan osaksi kansanterveyden edistämistä” on jo osa kansanterveyden edistämistä. Se ilmenee Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätöksessä ja sen toimeenpanosuunnitelmassa. Hän ehdotti muotoiluksi, että otetaan ”vahvemmin osaksi kansanterveyden edistämistä” tai ”vahvistetaan osana kansanterveyden

edistämistä”. Luvussa 5.4. maakunnista puhuttaessa olisi parempi käyttää termiä hyvinvointialue, jotka tulevat voimaan ensi vuoden alusta. Tarkkuustason osalta hän totesi, että mikäli ei ole erillistä toimeenpano-ohjelmaa, on hyvä miettiä konkreettisuuden ja seurannan osalta, millä tavalla viedään eteenpäin.

Tommi Muilu huomautti digitaalisuuden kehittämisestä ja tiedon koordinoinnista, että kunnat ovat hyvin erilaisia ja kaikilla ei ole resursseja tehdä tätä. Tulisikin tapahtua valtion tuella. Toimintalinjauksiin hän ei ollut ehtinyt perehtyä ja totesi, että on hyvä, jos seuraavassa kokouksessa pystytään vielä työstämään ja keskustelemaan sitä ennen taustaryhmien kanssa.

Sihteeri kertoi, että koordinaatioelimen rooliin on pohdinnassa alueellinen taso, jota myös Metsähallitus on esittänyt. Erillistä toimenpideohjelmaa ei ole tulossa. Koordinaatioelin vastaa toimintalinjausten pohjalta jatkotyön organisoinnista. Toimintalinjausten ilmausten yksityiskohtaisuus vaikuttaa koordinaatioelimen työskentelyyn.

Puheenjohtaja selvensi vielä, että varsinainen toimenpideohjelma on jatkotyötä ja koordinaatioelimen työtä. Strategialuonnoksessa on lähdetty laajemmista toimenpidelinjauksista ja on hyvä hahmottaa, minkä tasoista hahmottamista on taustalla ja olisi ylipäättään järkevää valtioneuvoston periaatetason päätöksessä kirjata. Tällä mallilla ja aikataululla on ajateltu päästävän eteenpäin. Yksityiskohdat ovat jatkotyön asiaa.

Sakari Kokkonen oli olettanut, että tällaisessa strategiassa olisi esillä resurssikysymys. Hän kysyi, kuvataanko virkistyskäytön tämän päivän panostukset palveluihin ja toimintaan, ja määritetäänkö millaisia panostuksia strategian toteuttaminen edellyttäisi vai onko se tulossa jatkotyön aikana. Hänestä se olisi oleellista, jotta voidaan viestiä, mitä toimintakenttä tarvitsee, jotta se toteutuu ja ylläpidetään.

Puheenjohtaja kommentoi, että tietyllä tarkkuustasolla voidaan todeta, että lisärahoitusta varmasti tarvitaan eri kohdissa. Yksityiskohtaista laskelmaa ei voida tehdä. Hän viittasi Armi Liinamaa aiemmin toteamaan, että valtion periaatepäätöksen avulla ei sinällään yksin osoiteta resursseja. Pystytään hahmottelemaan, tarvitaanko lisäresursseja ja arvioimaan jollakin tarkkuudella, mihin toimiin ja millä aikavälillä.

Mika Ristimäki totesi hyväksi päätehtäväksi nostaa esiin keskeiset linjaukset. Toimeenpano-ohjelma, jota koordinaatioelin voi lähteä toteuttamaan, ja siihen liittyvä rahoitus resurssien osalta, ovat asioita, jotka pitää sopia esimerkiksi hallitusohjelmassa. Rahoitus riippuu aina kulloisestakin hallitusohjelmasta. Tätä olisi hyvä tuoda esiin 5.luvun johdantotekstissä.

Sihteeri esitteli loppuja toimintalinjauksia. Luonnon läheisyys ja saavutettavuus ovat koko strategian isoimpia asioita ja siinä on useampia alakohtia. Koordinaatioelin on toimenpadon, edistämisen ja yhteispelin kannalta tärkeimpiä ratkaisuja. Tiedolla johtamista on pyritty toteuttamaan jo strategian valmisteluvaiheessa, faktoilla perustellen. Lainsäädäntökohta on jäänyt vähäiseksi, ja on noussut jopa kysymys sen tarpeellisuudesta. Opetus- ja nuorisotoiminnan kohta on täydentymässä opetussuunnitelman osalta. Osaamisen osalta (esimerkiksi Metsähallituksessa ja ELY-keskuksissa on hyvää osaamista) pyritään sen siirtymiseen eikä siiloutumiseen.

Sakari Kokkonen toi esiin luonnon läheisyydestä ja saavutettavuudesta, viitaten myös Otakantaa –kyselyyn, että tarjonnan kehittämisessä on tarve paljon lähivirkistystyksen kehittämisestä, jolloin valtion maat eivät ehkä pysty tarjoamaan niin paljon.

Ida Honkanen toi esiin kysymyksen, kuinka saman tasoisia tai eri tasoisia toimintalinjausten kirjaukset ovat. Muotojen tulisi olla suhteellisen samanlaisia. Hän myös pohtisi, onko opetus- ja nuorisotoiminta oikea otsikko tai onko maahanmuuttajien kotouttaminen oikean otsikon alla.

Mika Ristimäki ehdotti vaihdettavaksi paikkoja siten, että strategisena tavoitteena olisi luonnon läheisyys ja saavutettavuus; konkreettisena toimintalinjauksena olisi puolestaan lähiluonnon saavutettavuuden edistäminen, jolloin toimintalinjauksiin sopisi myös valtion retkeilyalueiden saavutettavuuden parantaminen.

Eki Karlsson totesi, että on löydetty hyvät toimintalinjaukset kokonaisuudessaan. Palvelujen parantaminen, tukipalvelut ja maankäytön suunnittelu ovat lähellä toisiaan, jos kehitetään palveluja kysyntälähtöisesti. Vesialueet myös muistettava. Nämä kannattaisi ehkä yhdistää jollakin tasolla. Hän myös kysyi, kuka ottaa vastuun virkistyskäytön edistämisestä tulevaisuudessa, miten se organisoidaan. Tämä olisi hyvä tuoda toimintalinjauksen tasolla mukaan strategiaan. Hän huomautti, että ulkoilujärjestöt (joissa on noin 1,5 miljoonaa jäsentä), puuttuvat tahoina toimintalinjauksista (ulkoilujärjestöjen rooli, tukeminen ja arvo).

Armi Liinamaa pohti lainsäädännön kohdan tarpeellisuutta, jos ei ole tunnistettu merkittävää tarvetta päivittää lainsäädäntöä. Hän ei tunnistanut, mitä kuntalain (josta valtiovarainministeriö vastaa) osalta pitäisi päivittää. Hänelle oli epäselvää, mitä tarkoitetaan kirjauksella kuntien avustamisella. Hän kannatti myös näkemystä kirjausten samantasoisuudesta.

Sihteeri kertoi, että sulkeissa mainitut vastuutahot ovat painottuneet viranomaisiin. Ulkoilulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain ohjeistuksen parantamisista on tullut valmistelun aikana toiveita. Kuntia tuetaan tälläkin hetkellä ja niiden merkitys lähivirkistykselle on suuri.

Mika Ristimäki totesi hyväksi tunnistaa menossa oleva maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistus, jossa on mahdollista huomioida nopeammin etenevän luonnon virkistyskäyttöstrategian tavoitteita. Puheenjohtaja totesi, että loppuvuodesta on hyvä tarkistaa MRL:n tilannetta. Ida Honkonen esitti (chatissa) muotoiluksi lainsäädäntöosuudessa ”selvitetään luonnon virkistyskäyttöä koskevan lainsäädännön päivitystarpeet”, jolloin konkreettinen toimenpide olisi selvitys. Puheenjohtaja totesi, että ulkoilulain päivitystarpeen nousseen muuallakin esiin.

Sihteeri kertoi toimeenpanosta ilmaistun, joskin lyhyesti, 6. luvussa. Strategian väliarviointi on ehdolla puoliväliin strategiakautta. Seuranta, mittarit ja indikaattorit tarkentuvat toimintalinjausten lukituessa. Erillisen viestintäluvun tarpeellisuudesta Marianne Selkäinaho sanoi, että tarvitaan ehdottomasti erikseen koottuna kirjauksena, varsinkin kiireiselle lukijalle (miten toteutetaan, ketkä tekevät ja millä välineillä). Eki Karlsson kannatti myös tätä. Ida Honkanen totesi, että koordinaatioelimen toimenpiteiden suunnittelu ja toimeenpano tulisi kirjata selkeämmin tekstiin.

Sihteeri kertoi, että ministerin esipuhe tai johdanto voisi olla jo paikka, jossa voitaisiin tuoda esiin strategian tärkeimpiä suuntia. Kirsi Tervola-Joutsen ja Ida Honkanen olivat aiemmin ehdottaneet pohdittavaksi, josko strategian lopussa ilmastuja pääasioita esiintyisi jo alussa. Sihteeri kertoi, että johdanto on pyritty kirjoittamaan helppolukuiseksi ja siinä tuodaan esiin kulttuurisiakin lähtökohtia. Tiivistämistä on luvassa, graafisia osuuksia harkinnassa ja käsitteiden määrittelyjen osalta ehdolla tarkennuksia. Nykytilan kuvauksessa LVVI3 –tutkimuksen tulokset ovat hyvin esillä. Myös korona näkyy ja tarjontapuolella paikka, jossa sitä voidaan tuoda tarvittaessa esiin. Toimijoiden osuutta alettu jo tiivistämään. Roolien kuvauksissa on esillä myös muitakin kuin ministeriöitä, mm. järjestöjä. Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet on esitetty luonnoksessa vielä laajasti. Niiden tiivistys ovat tarpeen, mutta ne ovat toimineet vielä taustatietoina.

Eki Karlsson toivoi, että taustaselvittelyssä luonnon virkistyskäytön nykytilasta tuodaan tarkemmin esiin, miten ihmiset liikkuvat luonnossa. Puuttuu tietoa, mihin suuntaan ollaan menossa - megatrendi väestön ikääntymisestä polarisoi niin, että pienissä kunnissa tarvitaan kävelyreittejä ja penkkejä, kasvukunnissa lasten liikuntapaikkoja tai pulkkamäkiä. Kolmantena elementtinä hän toisi esiin, mikä on kuntien tarjonta. LIPAS –järjestelmä antaa yleistuntumaa tästä. Nyt tekstissä on keskitytty aika paljon ekologiseen, kestäväan

kehityksen eteenpäin viemiseen. Hän sanoi kokevansa, että virkistyskäytössä ihmisen tekeminen on ykkönen, ja arvona on kestävä kehitys ja ekologinen vastuullisuus siten, että tulevat sukupolvetkin pystyvät ulkoilemaan. Toiveenaan oli siis huomioida ensisijaisesti ihminen tekstin sisällössä.

Sakari Kokkonen arvioi, että läpi dokumentin on esillä hyötypainotteisuus, mitä hyvää virkistyskäytöllä saadaan aikaiseksi ja edistetään. Mittaripohdinnassa tulee hänen mukaansa mietittäväksi, minkälaisilla mittareilla sanallisen kuvauksen tueksi voidaan osoittaa hyötyjä. Hän myös kysyi, onko yhteensovittamisen haasteita, jossa asiat eivät näyttäyty edistyskäänä ja hyötyinä vaan ristiriitoina ja yhteensovittamistilanteina. Niiden olisi myös hyvä näkyä. Virkistyskäytön määritelmä on ratkaisevan tärkeä olla alussa, jotta nähdään laajasti mistä on kyse, ja ettei lähtökohta kapene. Määritelmää lukiessa tulee mieleen, missä strategiassa on maastoliikenteen kehittämistä, onko erä- ja kalatalouden puolella esiin nostettavaa tai matkailun elinkeinotoiminnasta. Kun määritelmä on avattu, se avaa myös tekstissä tarpeita. Ettei se jäisi vain päivä- ja reppuretkelyksi, vaan hyvin laajaksi, aktiviteeteista, toiminnoista ja palveluista koostuvaksi kokonaisuudeksi.

Mika Ristimäki sanoi edelliseen viitaten, että raja-alue luonnon virkistyskäytöstä sopisi luvun 2.1. jälkeen. Hän ehdotti ilmaistavaksi, mihin tässä keskitytään. Tämän myötä vaikutusten arviointi olisi helpompaa.

Ida Honkanen näki, että strategian ydin tulisi sanoa jo johdannossa. Käsitekappaleen tulisi olla aika laaja, koska virkistyskäyttöä on monenlaista. Jos rajataan joku ulkopuolelle, se tulisi sanoa ja perustella. Hän sanoi hieman hämmentyneensä, kun matkailun osalta on rajauduttu vain kotimaiseen luontomatkailuun. Luonnon virkistyskäyttöä on myös kansainvälisten matkailijoiden virkistyskäyttö. Hän piti myös 2. lukua hyvin pitkänä, jolloin lukijalle tulee väsymys. Hän harkitsisi, voisiko toimijalistauksia tai muita strategioita siirtää liitteiksi.

Sihteeri totesi työn rajauksiin ja määritelmiin liittyen, että aivan kaikkea ei kyetä perkaamaan läpi. On myös pyritty pysymään valtavirrassa menemättä liiaksi yksittäisiin harrastusmuotoihin. Ekologista ajattelua on mahdollista tiristää pois, mutta toisaalta on nähty, että virkistyskäytöllä voi olla vaikutuksensa globaaleihin ongelmiin. Työssä on rajauduttu kotimaiseen luontomatkailuun, muuta matkailua on käsitelty tarkemmin matkailustrategiassa. Muiden strategioiden osalta on pyritty katsomaan, mitä asioita viedään kussakin strategiassa eteenpäin.

Sihteeri esitteli 3. lukua, jossa perustellaan, miksi virkistyskäyttö on tärkeää. Tekstissä on menty terveys ja hyvinvointi, eli ihminen edellä, melko vahvasti. Terveysnäkökulma on isoimpia draivereita. Jos sen tutkimustieto tulevaisuudessa tarkentuu, se voi olla myös kääntökahva siihen, että taloudelliset satsaukset seuraavat perässä. Mikäli siis virkistyskäytöstä löytyy ratkaisuja kansanterveyteen ja sen myötä kansantalouteen. Maabrändin osuus on poistumassa. Taloudellista hyötyä pyritään tuomaan esiin. Luvussa 3.3. tarkastellaan kansalaisuutta, kulttuuria ja identiteettiä. Perusteena tälle on se, että virkistyskäyttö on niin syvässä suomalaisissa, että se kannattanee tehdä. Ekologista pohdintaa kannattanee tiivistää, mutta luonnon virkistyskäytöllä on hänen uskoakseen yhteytensä ilmastokysymyksiin ja luonnon monimuotoisuuteen. Tulevaisuuden näkymät (4. luku) on vielä hieman kevyt. Täydennykset siihen ovat tarpeen ja tervetulleita.

Mika Ristimäki pohti strategian rakennetta ja sisältöä, että eri lukujen on hyvä tukea toisiaan. Lähivirkistysalueiden saavutettavuudesta voisi löytyä tukea hyödyiksi kolmanteen lukuun. SYKEstä on ehkä mahdollista saada tietoa lähivirkistysalueiden määrästä tai saavutettavuudesta.

Eki Karlsson ehdotti, että luvun 3 alussa esiteltäisiin kaikkia luonnon virkistyskäytön ja ulkoilun hyötyjä BOSS –projektin kokonaisuuden pohjalta. Brittidokumentissa oli käyty läpi 200–300 tutkimusta, mitä hyötyä virkistyskäytöstä on yhteiskunnalle. Hän muistutti, että myös jokamiehenoikeudet ovat olleet esillä UNESCON listalla. Tulevaisuuden osalta hän kertoi heidän omissa arvioissaan olevan erittäin tärkeänä megatrendinä väestön ikääntymisen ja monimuotoistumisen, ja siihen liittyen, huomioivatko kunnat

millaista virkistyskäyttöinfraa tulisi rakentaa. Hän kertoi, että vuonna 2040 on arvioitu Suomessa olevan 900 000 maahanmuuttotasaista ihmistä, mikä on 16% väestöstä. Tulee huomioida, että näiden henkilöiden luontosuhde on jotakin aivan toista kuin syntyperäisillä.

Ida Honkonen sanoi, että 3. luvussa on otsikkotasolla hyviä nostoja mutta sen vaativan työstöä ja perusteluja. 3.3. luvun osalta hän mietti, miten huomioidaan saamelaiset. Toimintalinjauksissa on maahanmuuttajien kotouttaminen, ja hän mietti miten se sujahtaa tähän kokonaisuuteen. Tulevaisuuden näkymistä hän pohtisi koronapandemian vaikutusten tekstien sijoittumista.

Mika Ristimäki piti hyvänä nostoa vesialueista ja niiden merkityksestä, rantojen saavutettavuus on myös MRL:n ydinasiaa.

Sakari Kokkonen kysyi, eikö pystytä kuvaamaan panostuksia talouslukuun, kun on kuvattu taloudellisia hyötyjä? Hänen mielestään tulisi olla painokas kirjaus kestävästä taloudesta tähän liittyen.

Sihteeri kiitti hyvistä kommentteista. Puheenjohtaja totesi, että ollaan vaiheessa, jossa on hyvää materiaalia, mutta kalibrointia kokonaisuuden kannalta tarvitaan.

5. Jatkovalmistelu

Miliza Malmelin kertoi työryhmässä sovituista askeleista jatkovalmistelusta. Työryhmä kokoontuu seuraavan kerran 9.9.2021. Sihteeri kertoi, että tavoitteena on saattaa käynnissä olevan työryhmän kommentointikierroksen jälkeen seuraava tekstiluonnos työryhmälle 6.9. Seuraava työryhmän kokous on Ville Schildtin johdolla, ja kaksi kertaa tavallista pidempi. Todettiin, että työryhmän kokouksen jälkeen ohjausryhmän olisi hyvä kokoontua syyskuun puolivälissä.

Sihteeri kertoi, että jos ohjausryhmälle sovitaan kokous noin 16.9., niin tavoitteena on lähettää strategia lausunnoille noin 21.9. Kaskas Median tuella valmistellaan webinaaria sidosryhmille, joista osa on ollut mukana jo alusta asti. Webinaarista toivotaan olevan apua myös mahdollisille lausunnon antajille. Ajankohdaksi on alustavasti sovittu ympäristö- ja ilmastoministerin aikataulujen pohjalta 22.9. klo 12.00-14.00, ministerin osallistuessa tilaisuuden alkuosaan. Sihteeri kertoi, että työaikatauluista johtuen strategiatyötä ei ole mahdollisuutta lähteä sen laajemmin muutoin esittelemään. Poliittinen valmistelu on vielä tuloillaan.

Puheenjohtaja kertoi, että lausuntokierroksen kestoksi on suunniteltu noin neljä viikkoa.

6. Muut mahdolliset asiat

Ohjausryhmän varapuheenjohtaja, rakennusneuvos Erja Metsäranta OKM:stä on jäämässä eläkkeelle syyskuun alusta. Ajatuksena on, että Tiina Kivisaari (OKM) jatkaa tehtävässä hänen jälkeensä.

Eki Karlsson kysyi, voiko ohjausryhmä kommentoida visiota ja missiota suoraan sihteerille. Puheenjohtaja totesi, että näin voidaan toimia, mutta toivoi kommentteja suhteellisen pian. Sihteeri toivoi kommentteja seuraavan viikon alkuun mennessä, jotta ne saadaan työryhmän käsittelyyn.

7. Kokouksen päättäminen ja seuraavat kokoukset

Päätettiin pitää kokous syyskuun puolivälissä. Sihteeri ”doodlettaa” ajan, joka sopii mahdollisimman monelle.

Ville Schildt kertoi, että strategian tarjonta-kysyntä kysymystä on pohdittu ja sitä on vielä tarpeen kirkastaa.

Jatko edellyttää vuorovaikutteista työtapaa ja aktiivisuutta tarvitaan myös työryhmän jäseniltä. Myös rakennetta täytyy miettiä. Hän ja Miliza Malmelin kiittivät ohjausryhmää hyvästä keskustelusta.

(Aiemmin sovittu ohjausryhmän viimeinen kokous on 8.12.2021 klo 9.00-11.00.)

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.55.